

SAJTÓKÖZLEMÉNY

Varsó, 2013. augusztus 21.

**Augusztus 23. – A Totalitárius Diktatúrák Áldozatainak Európai Emléknapja
(a Molotov–Ribbentrop paktum aláírásának évfordulója)**

1939. augusztus 23-a szimbolikus dátuma annak a XX. századnak, melyhez az emberiség történelmének legnagyobb büntettei és tragédiái fűződnek. Az Európai Emlékezet és Szolidaritás Hálózatának kezdeményezéséből készült el a „Remember. August 23” feliratú kitűző, mely a totalitárius rezsimek áldozatainak állít emléket. Bárki hozzájuthat, aki megrendeli, vagy letölti annak elektronikus verzióját a www.enrs.eu/august23 internetes oldalról. A szervezők kérik, hogy népszerűsítsék és osszák meg a XX. századi barna és vörös diktatúra több millió áldozatára emlékeztető jelképet. A Totalitárius Diktatúrák Áldozatainak Európai Emléknapjához kötődő ünnepélyes megemlékezéseknek idén Litvánia ad otthont.

A fekete szalagos kitűző egymással barátkozó szovjet és német katonákat ábrázol, ezzel pedig az 1939. augusztus 23-án aláírt Molotov–Ribbentrop paktum tragikus következményeire emlékeztet. A hitleri Németország és a sztálini Szovjetunió ebben felosztotta egymás között Európa jelentős részét, titkos záradéka pedig – egyebek mellett – tartalmazta Lengyelország megszüntetését. Ezzel megkezdődött a koncentrációs táborok, a gulág, a munkatáborok és a krematóriumok valósága, majd ezt követően a hidegháború. A keleti blokk emigránsai később a vasfüggöny által kettéválasztott világ elleni tiltakozásul Nyugaton „fekete szalagos” tüntetéseket szerveztek augusztus 23-án.

A Totalitárius Diktatúrák Áldozatainak Európai Emléknapját az Európai Parlament hirdette meg 2008. szeptember 23-án. Célja, hogy a tömeges deportálások és kivégzések áldozataira emlékeztessen, támogassa a demokráciát, valamint erősítse Európa stabilitását és békéjét. Idén ez alkalomból az európai országok igazságügyi miniszterei és képviselőik, továbbá fiatalok a litvániai Vilniusban, Trakaiban, Paneriaiban és Druskininkaiban találkoznak egymással.

A Totalitárius Diktatúrák Áldozatainak Európai Emléknapjához kötődő megemlékezésre elsőként a lengyel EU-elnökség alatt 2011. augusztus 23-án került sor Varsóban. Ekkor írták alá az ún. Varsói Nyilatkozatot, mely felhívta a figyelmet annak szükségességére, hogy az európaiak emlékezzenek a totalitárius rezsimek bűncselekményeire, továbbá felkérte az Európai Uniót, hogy támogassa, kutassa és gyűjtse a diktatúrák bűneire vonatkozó dokumentumokat. A múlt évben Magyarországon tartották a megemlékezéseket.

Az Európai Emlékezet és Szolidaritás Hálózata egy nemzetközi együttműködés, melynek célja, hogy kutassa, dokumentálja és népszerűsítse a XX. századi Európa történelméről szóló ismereteinket, s emléket állítson a diktatúrák időszakának, a háborúknak, valamint a zsarnoksággal szemben álló társadalmi ellenállásnak. A Hálózat tagja Lengyelország, Magyarország, Németország és Szlovákia, hamarosan csatlakozik Románia, Ausztria és Csehország pedig megfigyelői státuszban van. www.enrs.eu

Kapcsolat:

Czyżewska Małgorzata

Sajtóosztály-vezető

Európai Emlékezet és Szolidaritás Hálózata

tel.: +48 22 891 25 08

e-mail: malgorzata.czyzewska@enrs.eu